

معاونت آموزش و سنجش

کلیات طرح ۵ ساله

برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی "استعدادهای قرآنی"

ویژه نوجوانان پسر

فاز اول - تقلید

طرح برگزاری دوره های آموزش تخصصی " استعداد های قرآنی " ویژه نوجوانان پسر

*مقدمه:

پیامبر اکرم (ص): **يَا بَنِيَّ لَا تَغْفُلْ عَن قِرَاءَةِ الْقُرْآنِ فَإِنَّ الْقُرْآنَ يُحْيِي الْقَلْبَ وَيُنْهِي عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ**^۱
فرزندم از خواندن قرآن غافل مباش، زیرا که قرآن دل را زنده می کند و از فحشاء و زشتی و ستم بازمی دارد.

قرآن کریم تنها منادی حقیقی هدایت و سعادت بشری، فصل الخطاب حضرت حق و سرچشمه لایزال معرفت الهی است که هر تشنه جویای معرفتی را به قدر عطشش، سیراب می کند. بی تردید در کشوری که در سایه عنایات خاصه قرآن و اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) و رهبری مقام معظم رهبری مدیریت می شود، بر همگان و به ویژه بر دستگاه های حاکمیتی فرض است که در توسعه فرهنگ اسلامی منطبق با شاخصه های قرآن و عترت بکوشند. بدیهی است اولین قدم در ایجاد ارتباط و انس با قرآن کریم، قرائت آیات کلام الهی است. از سوی دیگر قرائت آهنگین و مجود آن از جمله برترین هنرهای اسلامی است که دل و روح مستمعین را جلا داده و به شنونده بهجت و حظّ معنوی می بخشد.

با این توضیح **معاونت آموزش و سنجش سازمان دارالقرآن الکریم** پیرو برگزاری جشنواره نغمه های آسمانی در سال ۱۳۹۰ و شناسایی نوجوانان مستعد زیر ۱۸ سال با هدف تسریع روند رشد و شکوفایی نوجوانان منتخب اقدام به برگزاری ۶ اردوی پرورش استعداد های درخشان قرآنی از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۴ به صورت متمرکز نمود. در پی برگزاری مرحله نخست " طرح استعداد های قرآنی " به صورت استانی در سال ۹۵ و بررسی و کارشناسی نقاط قوت و ضعف طرح مذکور، اصلاحاتی در محتوا و ساختار اجرایی آن انجام پذیرفته است که ضمن ارسال طرح نامه جدید با عنوان "**برگزاری دوره های آموزش تخصصی استعداد های قرآنی - ویژه نوجوانان پسر**" جهت اجرا ارائه می گردد.

معاونت آموزش و سنجش
سازمان دارالقرآن الکریم

* کلید واژه ها: استعداد قرآنی، نوجوان، آموزش‌های تخصصی

۱) **استعداد قرآنی:** منظور از استعداد قرآنی در این طرح فرد مستعد در حوزه قرائت تحقیق قرآن کریم بوده و به فردی اطلاق می‌شود که دارای توان بالا از نظر "هوش" و "گوش" موسیقایی بوده و دارای "صوت" مناسب برای قرائت قرآن کریم باشد.

۲) **نوجوان:** پسران در گروه سنی ۹ تا ۱۳ سال

۳) **آموزش‌های تخصصی:** شامل آموزش‌هایی نظیر صوت و لحن، تجوید، مفاهیم و سبک زندگی اسلامی می‌باشد.

* اهداف طرح:

- ۱) شناسایی، انتخاب و پرورش استعداد های قرآنی نوجوان.
- ۲) افزایش توانمندی‌های علمی، معرفتی و مهارتی گروه های هدف با رویکرد تربیت قرآنی.
- ۳) توانمندسازی استعداد های قرآنی جهت اجرای تلاوت های اثربخش و زیبا.
- ۴) معرفی قاریان نوجوان متخلق به اخلاق قرآنی به عنوان الگوهای موفق به منظور پیشگیری از آسیب های اجتماعی جامعه.

* چکیده طرح:

پس از اطلاع‌رسانی و تبلیغات مناسب، ثبت نام از داوطلبان، برگزاری آزمون ورودی و انتخاب نفرات واجد شرایط، دوره‌های آموزش تخصصی در مراکز آموزشی پیش بینی شده برگزار شده و فراگیران ضمن آشنایی با مباحث "تجوید"، "صوت و لحن"، "مفاهیم" و "سبک زندگی قرآنی"، توانایی قرائت آهنگین و مجوّد آیات قرآن کریم با توجه به مطالب آموخته شده را کسب خواهند نمود. در انتهای این طرح انتظار می‌رود افراد بتوانند حداقل (۴) تلاوت تقلیدی را از استاد مقلّد خود تلاوت نموده و به تلاوت تطبیقی نیز ورود نمایند.

* شناسنامه طرح:

- ۱- **نام طرح:** برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی "استعداد های قرآنی" - ویژه نوجوانان پسر
- ۲- **مدت اجرای طرح:** ۲ سال
- ۳- **مقطع زمانی:** در طول سال
- ۴- **پیش نیاز:** پذیرش در آزمون ورودی
- ۵- **گستره طرح:** سراسر کشور
- ۶- **شکل اجرای طرح:** به صورت حضوری
- ۷- **محل تشکیل دوره:** مؤسسات قرآنی مردمی شاخص در شهرها که امکانات و تجهیزات لازم جهت اجرای طرح را دارا باشند.
- ۸- **محتوای آموزشی دوره:** در ادامه خواهد آمد.
- ۹- **مجری دوره:** اداره امور قرآنی استانها با همکاری مؤسسات قرآنی مردمی شاخص.
- ۱۰- **گروه های هدف:** نوجوانان پسر ۹ تا ۱۳.
- ۱۱- **میزان ساعت آموزشی:** ۱۲۰ ساعت (۳۰ هفته - هر هفته ۴ ساعت آموزشی)

* شرایط ثبت نام و شرکت در طرح:

- ۱- دارا بودن حداقل ۹ و حداکثر ۱۲ سال سن .
- ۲- قبولی در سنجش ورودی.

* مدارک ثبت نام:

- ۱- تکمیل فرم ثبت نام.
- ۲- یک قطعه عکس ۴*۳.
- ۳- تصویر صفحه اول شناسنامه.

* سنجش ورودی و شناسایی استعداد :

پس از فراخوان عمومی در سطح شهرستان و به طور ویژه در جلسات قرآن و ثبت نام از داوطلبان برای انتخاب افراد واجد شرایط (علمی، اخلاقی و رفتاری)، می بایست موارد زیر انجام پذیرد :

الف) اداره امور قرآنی پیش از برگزاری سنجش ورودی، تلاوت های تحقیق قاریان برجسته مصری- که به شرح جدول زیر می باشد- در زمان ثبت نام در اختیار ثبت نام کنندگان قرار داده و خانواده ایشان را نسبت به اهمیت موضوع و نحوه تمرین و آمادگی فرزندان خویش در آزمون ورودی توجیه نماید.

✚ تلاوت های تحقیق قاریان برجسته مصری مورد نظر در سنجش ورودی یا شناسایی استعداد :

ردیف	نام قاری	سوره
۱	استاد عبدالباسط محمد عبد الصمد	سوره مبارکه حمد
۲	استاد محمد صدیق منشاوی	سوره مبارکه حمد
۳	استاد شحات محمد انور	سوره مبارکه حمد
۴	استاد مصطفی اسماعیل	سوره مبارکه طارق
نکته : فرد ثبت نام کننده بر اساس علاقه و استعداد خود می تواند یکی از تلاوت های مذکور را جهت تقلید انتخاب نماید.		

ب) سنجش ورودی باید توسط استاد دوره انجام پذیرد.

ج) در صورت نداشتن آمادگی برخی افراد جهت ارائه تلاوت تقلیدی معرفی شده، ارزیابی استعداد آن ها از طریق ارائه مداحی، سرود، اذان و ... مشروط به دقت نظر کافی از سوی استاد دوره بلامانع است.

د) افراد انتخاب شده نباید عضو هیچکدام از طرح های مشابه مانند طرح اسوه، طرح ملی تلاوت و ... باشند.

ه) علاوه بر استعداد موسیقایی، باید افراد از نظر توانایی قرائت روخوانی و روانخوانی قرآن نیز مورد ارزیابی قرار گیرند.

راه های کشف استعداد : فراخوان عمومی در سطح استان از طریق تیزر تلویزیونی، اعلام فراخوان دوره در جلسات شاخص قرائت قرآن کریم، فراخوان افراد صاحب رتبه در مسابقات دانش آموزی و ...

* محتوای آموزشی :

تعداد متعلمان هر کلاس ۱۵ نفر می باشد که هر هفته میزان ۴ ساعت آموزشی و در طول یکسال ۳۰ هفته تحت آموزش‌های تخصصی قرار می‌گیرند. زمان مورد نیاز برای هر فرد در هر هفته جهت ارائه تقلید و سایر آموزش‌ها به‌طور میانگین حدود ۱۵ دقیقه است که جمعاً ۱۲۰ ساعت در طول سال می باشد. در این مرحله از آموزش، اساس کار تقلید است. استاد محترم دوره با استفاده از قطعات معرفی شده جهت تقلید و کتب: حلیه القرآن (نوشته سیدمحسن موسوی بلده)، مفاهیم ۱ (نوشته مسعود وکیل)، آموزش صوت و لحن قرائت قرآن کریم «ویژه معلمان صوت و لحن» (نوشته محسن یاراحمدی) و طرحی برای زندگی (نوشته علیرضا لطفی)، تجوید، مفاهیم، صوت و لحن و سبک زندگی را به متعلمان آموزش می‌دهد.

لازم به ذکر است هیچ‌گونه منبع علمی شامل کتاب یا جزوه در اختیار متعلمان قرار نمی‌گیرد.

همچنین استاد کلاس موظف است جهت تقویت قرائت روخوانی متعلمان، در هر جلسه یک صفحه از قرآن کریم را جهت ارائه به استاد به صورت ترتیل، به متعلمان تکلیف نماید.

نکته ۱: با توجه به وسعت صدای یک و نیم اکتاوی ۹۰٪ از نوجوانان دو گروه فوق، بهترین گزینه‌ها، تقلید از مرحوم منشاوی، تلاوتهای کوتاه عبدالباسط در شروع و همچنین تعدیل شیوه تلاوت مرحوم مصطفی اسماعیل است.

نکته ۲: آموزش مفاهیم در راستای آیات تلاوت‌های تقلیدی می باشد.

* آزمون پایانی :

این آزمون به صورت شفاهی و در پایان سال دوم مرحله تقلید انجام می‌پذیرد. هر یک از متعلمان، به قید قرعه یکی از (۴) تلاوت تقلیدی را تلاوت نموده و مدرس دوره داوری می‌نماید. توجه نمایید منظور از (۴) تلاوت، فرازهایی از تلاوت نیست بلکه تلاوت کامل مد نظر می‌باشد. به عنوان مثال در قرائت معروف مرحوم مصطفی اسماعیل از سوره بقره، فقط فراز «وَلَمَّا بَرَزُوا...» مد نظر نیست بلکه کل تلاوت باید تقلید شود. البته در آزمون پایانی داور می‌تواند تا جاییکه توانمندی قاری برایش محرز شود به قاری اجازه قرائت دهد. در صورت کسب نمره قبولی (۷۵) از (۱۰۰)، مدرک قرائت مقدماتی (سطح ۴) برای قبول‌شدگان صادر و مجوز حضور در ادامه طرح (فاز سه ساله تطبیقی) را اخذ می‌نمایند.

* شرایط مدرسی دوره :

۱- متخلق به اخلاق قرآنی و دارای حسن نام و شهرت در عرف جامعه.

۲- دارنده مدرک قرائت سطح ۷ از دارالقرآن یا رتبه استانی مسابقات اوقاف و امور خیریه.

تبصره: در صورت نداشتن هیچکدام از عناوین فوق، ارسال فایل صوتی تلاوت استاد مورد نظر به سازمان دارالقرآن ضروری بوده و منوط به بررسی و تأیید معاونت آموزش و سنجش این سازمان خواهد بود.

۳- متأهل.

۴- دارا بودن حداقل ۳۰ سال و حداکثر ۵۰ سال سن.

۵- داشتن حداقل ۵ سال سابقه تدریس در حوزه نوجوانان.

۶- آشنا به مبانی صوت و لحن.

* بخش انگیزشی :

- ۱- برگزاری اردوی آموزشی به صورت منطقه ای ویژه منتخبان دوره.
- ۲- در انتهای هر دوره، مسابقات قرائت تحقیق تقلیدی در بین شرکت کنندگان دوره به صورت استانی و متعاقب آن به صورت سراسری برگزار شده و به نفرات برتر جوایز نفیسی اهدا می گردد.
- ۳- در صورت اقتضای مالی استان، اهدای جوایز در طول دوره جهت تشویق و ترغیب و ایجاد رقابت سالم میان افراد، تشکیل گروه های تواشیح و هم خوانی قرآن کریم از میان متعلمان در اثربخشی دوره مؤثر خواهد بود.
- ۴- دعوت از صدا و سیمای استان جهت پوشش تصویری در طول دوره و پخش در شبکه استانی

* مسئولیت اجرایی:

مسئولیت برگزاری دوره ها طبق طرح تفصیلی مربوطه به عهده اداره امور قرآنی ادارات کل تبلیغات اسلامی استانها بوده که البته با همکاری مؤسسات قرآنی مردمی شاخص و تحت نظارت اداره امور قرآنی استان اجرا خواهد شد.

* نحوه اجراء (چرخه برگزاری):

- ۱- برنامه ریزی و ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح به اتحادیه مؤسسات قرآنی استان جهت ابلاغ طرح به مؤسسات قرآنی مردمی.
- ۲- تبلیغات و اطلاع رسانی (تیزر تلویزیونی، چاپ بنر و پوستر، نصب پلاکارد، استفاده از ظرفیتهای تمامی مؤسسات و خانه های قرآنی مردمی و شهرستانهای تابعه).
- ۳- ثبت نام از علاقمندان واجد شرایط طبق فرم ثبت نام و در اختیار قراردادن تلاوتهای تحقیق قاریان برجسته مصری حداقل ۱۰ روز پیش از برگزاری سنجش ورودی و مصاحبه.
- ۴- انجام سنجش ورودی، مصاحبه و احراز صلاحیت ثبت نام کنندگان توسط استاد دوره.
- ۵- در صورت وجود موسسه توانمند در سطح شهرستان، عقد تفاهم نامه همکاری با آن مؤسسه به عنوان مجری طرح.
- نکته مهم:** منظور از مؤسسه توانمند مؤسسه ای است که علاوه بر دارا بودن امکانات سخت افزاری و نرم افزاری مطلوب، از کادر اجرایی توانمند و آشنا و مسلط به مباحث طرح حاضر بوده و سابقه فعالیت در این خصوص را نیز دارا باشد.
- ۶- تعیین استاد دوره با توجه به شاخص های ارائه شده در طرح و معرفی به سازمان جهت برگزاری جلسات توجیهی متمرکز.
- ۷- بازرسی از روند اجرای دوره و نظارت بر اجرای با کیفیت آن.
- ۸- برگزاری آزمونهای میان دوره، پایان دوره و ارائه کارنامه عملکرد به تمامی قرآن آموزان و اعطای گواهینامه به قبول شدگان و انتخاب نفرات برتر دوره و اهداء جوایز به ایشان در قالب برگزاری مراسم اختتامیه.
- ۹- غربالگری در طول دوره براساس نتایج آزمون های میان دوره ای.
- ۱۰- هماهنگی با اساتید جلسات شاخص قرآنی استان و شهرستان و معرفی قرآن آموزان به جلسات مذکور.
- ۱۱- برگزاری اردوهای قرآنی با حضور استاد دوره و سایر اساتید در طی دوره آموزشی.
- ۱۲- ارسال گزارش مشروح و مصور توسط اداره امور قرآنی استان از برگزاری دوره وفق فرمتهای ارائه شده از سوی اداره طرح و برنامه سازمان دارالقرآن الکریم.